

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Olağanüstü Hal (OHAL) döneminde çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameler (KHK) ile ve OHAL sonrasında 375 sayılı KHK'nın Geçici 35. maddesi uyarınca kamu görevinden çıkarılan; haklarında adli yargı mercilerince soruşturmaya yer olmadığı veya beraat kararı verilmesine rağmen görevlerine iade edilmeyen on binlerce kamu görevlisinin yaşadığı hukuki, ekonomik ve sosyal mağduriyetlerin tüm boyutlarıyla araştırılması; idarenin yargı kararlarını uygulamama gerekçelerinin ve "kurum kanaati" adı altındaki keyfi uygulamaların tespitinin yapılarak hak ihlallerinin giderilmesi ve toplumsal barışın tesisi için atılması gereken hukuki ve idari adımların belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 22.01.2026

Bülent KAYA
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanı

GEREKÇE

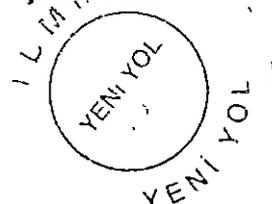
Türkiye, 15 Temmuz 2016 darbe girişiminin ardından ilan edilen ve iki yıl süren Olağanüstü Hal (OHAL) döneminde, hukuk sistemi ve kamu yönetimi açısından tarihinin en kapsamlı tasfiye süreçlerinden birini yaşamıştır. Bu süreçte çıkarılan KHK'lar ve sonrasında 7145 sayılı Kanun ile 375 sayılı KHK'ya eklenen Geçici 35. madde hükümleri uyarınca, 130 bini aşkın kamu görevlisi "terör örgütlerine irtibatlı ve iltisaklı" oldukları gerekçesiyle meslekten ihraç edilmiştir.

Aradan geçen yaklaşık on yıllık süreçte, ihraç edilen kamu görevlilerinin büyük bir kısmı adli yargı mercilerinde yargılanmış; on binlerce kişi hakkında savcılıklarca takipsizlik kararı verilmiş veya mahkemelerce beraat kararları tesis edilmiştir. Ceza hukuku prensipleri gereği, bu kararlar kişilerin isnat edilen suçları işlemediğini veya eylemlerinin suç teşkil etmediğini kesin hükümle tescil etmektedir.

Ancak ne yazık ki hukuk devletinin temelini oluşturan yargı kararları bu meselede idari pratiklerde karşılık bulmamıştır. "Beraat etmiş ancak idarece sakıncalı görülen" yeni bir yurttaş kategorisi ortaya çıkarılmıştır. OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu, mahkemelerin "suç değil" dediği fiilleri gerekçe göstererek on binlerce iade başvurusunu reddetmiştir. Komisyonun kapanmasının ardından süreç idari yargıya taşınmış, ancak idare mahkemeleri de büyük oranda "kurum kanaati" olarak adlandırılan ve hukuki denetimi imkânsız olan istihbari notlara dayanarak ret kararları vermeye devam etmektedir.

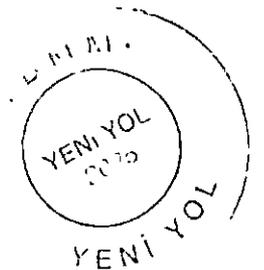
Anayasa'nın 138. maddesi, yasama ve yürütme organları ile idarenin, mahkeme kararlarına uymak zorunda olduğunu emreder. Buna rağmen beraat eden mezkûr kamu görevlilerinin tekrar işlerine iade edilmemesi, idarenin kendini yargının üzerinde konumlandığını göstermektedir. Bu bağlamda söz konusu anayasal ihlalin boyutları ve idari mekanizmaların bu direncinin kaynağı araştırılmalıdır. 375 sayılı KHK ile getirilen "kurum kanaati" uygulaması, somut delile dayanmayan, dedikodu ve husumetle şekillenebilen, aynı kişi için farklı tarihlerde zıt görüşlerin verilebildiği gayri hukuki bir fişleme mekanizmasına dönüşmüş olup ortaya çıkan söz konusu mekanizmanın şeffaflıktan uzak yapısı ve oluşturduğu mağduriyetler incelenmelidir.

Yargının bazı iade kararları sonrası siyasi zeminde hedef gösterilmesi ve sonrasında yaşanan idari süreçler, hakimlerin özgür iradeleriyle karar vermesini engelleyen bir korku iklimine sebep olmuştur. Bu noktada özellikle yargının ve yargı kararlarının siyasal zemine taşınmasının KHK davalarına etkisi araştırılmalıdır.

İhraç edilen kişilerin "sivil ölüme" terk edilmesi, özel sektörde çalışmalarının engellenmesi, artan intihar vakaları ve parçalanan aileler, sorunun sadece hukuki değil, derin bir insani kriz olduğunu göstermektedir. Bu toplumsal yaranın iyileştirilmesi için gereken tedbirler ivedilikle alınmalıdır. Unutulmamalıdır ki devlet kin gütmemez; devleti devlet yapan adil olmasıdır.

Hukuk devleti, suçluluğu ispatlanana kadar herkesin masum olduğu ve yargı kararlarının tartışmasız uygulandığı devlettir. KHK ile ihraç edilen ve yargı önünde aklanan vatandaşlarımızın haklarının iadesi, sadece bireysel bir mağduriyetin giderilmesi değil, Türkiye'de hukukun ve toplumsal barışın yeniden tesisi için elzemdir. Bu nedenlerle Meclis Araştırması açılması hayati önem arz etmektedir.

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANİ TORUN	BURSA	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
MEHMET EMİN EKMEK	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	

